

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПРОФИЛ ПО ЕЗИКОВО ОБУЧЕНИЕ НА ПОМОЩНИК ФАРМАЦЕВТИ

Ивайло Дагнев, Мария Сайкова, Мая Янева

Медицински колеж

Медицински университет, Пловдив

ул. "Бр. Бъкстон", 120

гр. Пловдив, 4000

Email: ivodagnev@abv.bg

PROFESSIONAL PROFILE IN LANGUAGE TRAINING OF ASSISTANT PHARMACISTS

Ivaylo Dagnev, Maria Saykova, Maya Yaneva

Medical College,

Medical University – Plovdiv

120 Buxton Bros, 4000

Plovdiv

ABSTRACT

The article discusses the issue of the foreign language competence of assistant-pharmacists in a bachelor degree at the Medical College in Plovdiv. As the students come from various schools with a diverse level of foreign language competence, a scale is introduced to measure their level of foreign language knowledge, based on set grammar and vocabulary criteria. Then, they are divided into two major streams according to competence. Notwithstanding the difference in teaching methods suited to each stream requirements, the results show that students score similar results in their final tests, although more motivated and competent ones fare slightly better. They also show a preference for new ways of teacher-student interaction with the help of technological advancements.

Key words: *assistant pharmacists, foreign language teaching, scale, language competence*

Увод:

Оценката на чуждоезиковите познания на учащите се е сложна, многокомпонентна дейност, неразривно свързана със социокултурната, образователна и езикова компетентност на изучаващите чужд (английски) език. (Канале & Суейн 1980, Литълмор 2012, Темерман 2000) . Още повече, когато последната не е унифицирана, а е разнородна, този факт поставя оценяващия в нелека ситуация. От фундаментално значение за валидирането на тестовата ситуация е да се вземат предвид множество фактори като предварителните очаквания за чуждоезиковото ниво на информантите, техните нагласи в изучаването на чуждия език, съотнасянето на теста към програмата за обучение, която ще последва, общото ниво на езикова компетентност, ниво на интелигентност (Бакмън 1990) и др. Може би най-добре проверената система за оценка е тази, залегнала в Европейската езикова рамка, която оценява компетенции и умения в целия спектър на социални дейности, свързани с езика. Като се използват нейните принципи, могат да се съставят подобни тестове за диагностика с отчитане на идеационните, интерперсонални и текстови особености на чуждоезиковата екосистема (Халидей 1994). Когато става въпрос и за академична среда, трябва да се инкорпорират и характерните дискурсивни елементи в терминологията (Кабре 2003), чиято значимост далеч не се изчерпва с терминологичната лексика.

По отношение на конкретната цел на статията – анализ на чуждоезиковите познания (английски език) на студенти в бакалавърска медицинска дисциплина, в неговия обхват е необходимо да се включи не само конкретната тестова оценка на входа и изхода на

обучителния процес, но и фактори като перспектива на чуждоезиков профил, включваща задължително достигнато ниво на езикова компетентност в областта на професионалната реализация, както и емоционално удовлетворение от курса на обучение (Фулкър & Дейвидсън 2012) .

Материали и методи

Броят на информантите (студенти първи курс помощник фармацевти от Медицинския колеж в Пловдив) е 45, като те идват от различни училища от практически цяла България, но всички са учили английски и са постигнали Първо равнище на гимназиален етап на чуждоезикова компетентност според Държавните образователни изисквания за учебно съдържание на Наредба № 2, Приложение № 2 на МОН. Видът на тестовата форма е писмена и устна, като писмената се базира на комплекс от задачи за четене с разбиране (Reading Comprehension) и езикова употреба (Use of English), ниво B1/B2. Типологията на задачите включва 40 въпроса на основата на избираем отговор (multiple choice tasks), като вида на материала е от текстови лексикално-граматически задачи, парафрази, текстове за свободно попълване (gapped texts), кратки текстове за четени с разбиране. Всеки въпрос носи една точка, така че максималният брой е 40 точки. Оценъчната скала е модифицирана спрямо Cambridge English Language Assessment, нива B1/B2 (FCE/PET). Устният изпит включва три задачи: въвеждащ диалог с екзаминатор (1минута), самостоятелна монологична част от 1 минута и завършващо обсъждане в рамките на 2 минути. Устният изпит се извършва от жури от водещ на интервюто и оценяващ, като тежестта на оценките на втория е двойно по-голяма. Успешното прминаване на теста в двете му части – писмена и устна – изисква 60% и повече успеваемост. В практически смисъл това се изразява в разделянето на студентите в два потока – поток на ниво B1 и поток на ниво B2. Целта е да се оптимизира процеса на обучение с програми, отговарящи на показаните умения.

Изходното ниво е подложено на същия тип проверка с почти идентична типология на тестовата форма, отново писмена и устна. Единствената разлика е, че изпитите за двата потока са съобразени с нивото на обучение, което е в рамките на 60 учебни часа за двата семестъра общо. Отделно, за целите на образователния процес, е направена анкета за предпочитанията на студентите към по-иновативни форми на обучение с участието на интерактивни дъски. В хода на семинарната работа и в двата потока няколко занятия включват работа с интерактивна дъска, с цел – по добро активиране на когнитивните и творчески заложби на студентите (Никърсън & Зодиатис 1988, Ричърд-Амато 1988) .

Резултати и дискусия

От теста за входно ниво бяха получени следните резултати:

- От общия брой 45 студента в първи курс на специалност „помощник фармацевт”, 28 показаха резултати под 60%, а 17 над 60% (4 с резултат малко под 60 %, но влизат във втората група, поради преценка на преподавателя)

Студентите се обучават два семестъра по методология, съответстваща на нивото им в условно наречени „горен поток” (с резултат на входен тест над 60 %) и „долен поток” (с резултат на входен тест под 60%), с цел максимално оптимизиране на обучителния процес и постигане на добри резултати. Студентите от „долен поток” бяха разделени на две групи с равен брой учащи се.

На теста за изходно ниво бяха постигнати следните резултати (Таблица 1):

Таблица 1. Резултати от теста на изходно ниво

Поток/ резултат	Брой студенти с повишен резултат спрямо входно ниво - %	Брой студенти с равен резултат спрямо входно ниво - %	Брой студенти с по-слаб резултат спрямо входно ниво - %
Горен поток	15 ≈ 88%	1 ≈ 6%	1 ≈ 6%
Долен поток	18 ≈ 64%	6 ≈ 21%	4 ≈ 14%

В таблица 2 са отразени предпочитанията на студентите по отношение на иновативните методи на преподаване в семинарната зала (употреба на интерактивна дъска):

Таблица 2. Резултати от анкета за предпочитанията на студентите по отношение на употребата на иновативни методи в семинарната зала:

Поток/резултат	Брой студенти с повишен резултат спрямо входно ниво - %	Брой студенти с равен резултат спрямо входно ниво - %	Брой студенти с по-слаб резултат спрямо входно ниво - %
Горен поток/ предпочитания към иновативност	8 - 53 %	1- 100%	
Горен поток – без предпочитание към иновативност	7 - 47		1- 100%
Долен поток/ предпочитания към иновативност	9 - 50%	4 ≈ 67%	3 ≈ 75%
Долен поток – без предпочитание към иновативност	9 – 50%	2 ≈ 33%	1 ≈ 25 %

Резултатите от входното ниво са в рамките на очакваното предвид влошаващото се качество на обучението по английски език в средното образование, извън профилираните училища. По отношение на изходния тест, накрая на втория семестър, едно обяснение на подобрите резултати на „горния поток” е по-голямата мотивираност за учене на чужд език и в известна степен самата характеристика на учебния материал, който позволява на това ниво да се застъпи специализирания дискурс на професията, нещо което не е постижимо в такава степен при по-начинаещите. При по-детайлизиран анализ на данните от успеваемостта, който поради ограничения характер на възможностите за изложение не може да бъде представен тук, се изяснява доста по-голямата разлика в резултатите на двата потока, в полза на по-силните студенти, що се касае до нивото на подобрене, изразено в изходния тест спрямо входния, както и разбивката по отделни компоненти – дело на отделно изследване.

Много интересни са данните, получени относно предпочитанията на студентите към иновативност в обучението. Самият процес включва употреба на интерактивна дъска при преподаването на една урочна единица (unit), както и представяне на проект с кратка презентация от всеки студент и в двата потока. Оказва се, че силните студенти са разделени в мнението си за ефективността на този метод, може би поради факта на ограничеността на употребата му през времето на обучение, а е възможно и поради известна инертност, породена от липсата на изградени навици за работа с иновативни образователни технологии. Обратно, по-изоставащите студенти показват повече желание за работа в иновативна среда, като причините може да са умората от прекалено натоваща учене по старите методи, пораждаща по-голяма

готовност да се търсят заместители. Макар и с ограничен обем, изследването осветлява проблема с учебното съдържание и методи като хвърля тревожна сянка върху повика за повече иновативност и интерактивност в обучението, поставяйки следните въпроси:

- Прави ли се достатъчно в психологически план за популяризирането на иновативните технологии в образованието?
- Достатъчно ли се подготвят учащите се за работа по нови методи, изискващи повече активност и креативност в обучението?
- Готови ли са учащите се за активно прилагане на наученото в учебните заведения, веднага след завършване на образованието си (основната цел на интерактивността в обучението)?

Отговорите на тези и на други въпроси, свързани с целите, процесите и релевантността на иновативните методи и технологии в класната стая/семинарна зала, не са еднозначни, но по отношение на проведеното изследване са по-скоро негативни.

Заклучение

Независимо от ограничения обхват на изследването, то очертава ясни граници на протичащи тенденции:

- Първо, нивото на студентите от първи курс на специалността помощник фармацевт в началото на академичната година не отговаря напълно на залегналите изисквания за компетентност според Държавните образователни изисквания
- В процеса на обучение по време на двата семестъра, през които се изучава английски език, мотивацията на студентите е в пряка, възходяща зависимост от нивото им на владеене на езика
- Иновативните методи на работа не се възприемат еднозначно, може би и поради недостатъчното им приложение в други предмети извън чуждоезиковото обучение
- Наличието на технологични, модерни средства не е непременно гаранция за висока успеваемост в настоящия момент, възможно поради и инерцията от навичността

На основата на тези изводи, може да се направи и заключението, че непрестанната оптимизация на учебния процес е *condition sine qua non* за подобряването на чуждоезиковата компетентност на студентите.

Литература

1. Bachman L. 1990. *Fundamental Considerations in Language Testing*, UK: Oxford University Press
2. Cabré, M.T., 2003. *Theories of Terminology*. *Terminology*, 9(2), 163–199
3. Canale, M. and Swain, M. 1980. *Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing*. *Applied Linguistics*, 1-47
4. Fulcher G., F. Davidson (Eds) 2012. *The Routledge Handbook of Language Testing*, Routledge, UK: Park Square, Milton Park, Abingdon, Oxon OX14 4RN
5. Halliday, M.A.K 1994. *An Introduction to Functional Grammar*. UK, London: Edward Arnold
6. Littlemore J. 2009. *Applying Cognitive Linguistics to Second Language Learning and Teaching*, UK: CPI Antony Rowe, Chippenham and Eastbourne
7. Nickerson R., Zodhiates P 1988. *Technology in Education: Looking Toward 2020*. London, UK, Routledge
8. Richard-Amato, P. A. 1988. *Making it happen: Interaction in the second language classroom: From theory to practice*. New York: Longman
9. Temmerman R., 2000: *Towards New Ways of Terminology Description: the Sociocognitive Approach*. The Netherlands: John Benjamins, Amsterdam, Philadelphia